

MANIFEST 2:

PASSIE

VOOR

WATER

**JEUGDWATERSCHAPS-
BESTUUR**

WIJ ZIJN HET JEUGD- WATERSCHAP!

“JONGEREN WETEN TE WEINIG over water.” Dat is de gedachte die al enige tijd leeft bij de waterschappen. Maar, als wij u willen vertellen over de dingen die wij hebben kunnen vaststellen, besluiten en beschrijven moet de vraag ‘Wie zijn wij?’ eerst worden beantwoord.

In 2010 kwamen voor het eerst 13 jongeren bij elkaar die het Jeugdwaterschapsbestuur vormden. Onze opdracht luidde als volgt: “Schrijf een manifest waarin wordt aangegeven hoe de waterschappen de jeugd bewust kunnen maken van het feit dat het niet zo vanzelfsprekend is dat wij veilig, met droge voeten en schoon water in Nederland kunnen leven en hoe we het werk van de waterschappen bij de jeugd onder de aandacht kunnen brengen.”

Ondertussen is het alweer twee jaar geleden dat wij het manifest hebben gepresenteerd. Ons manifest is een handreiking naar de waterschappen over hoe zij jongeren kunnen betrekken bij water! Dat is dat ook ons hoofddoel, dat doen we onder andere door waterschappen te adviseren. Maar waarom zetten de op dit moment ruim twintig Jeugdwaterschapsbestuurders zich in voor het water in het algemeen en de waterschappen in het bijzonder?

Een belangrijk deel van het werk in en rond het water wordt gedaan door de waterschappen. Ondanks al hun inspanningen zijn ze redelijk onbekend. Regelmatig horen we geluiden dat ze wel opgeheven kunnen worden. Als mensen weten wat waterschappen doen en hoe ze zijn georganiseerd, roepen ze dat soort onzin niet. Daarom willen wij er aan bijdragen dat het belang van water en de waterschappen meer bekendheid krijgen. Bekend maakt bemind!

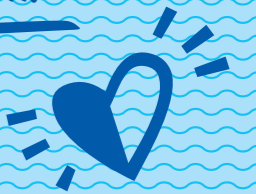
Maar er is nog een reden. Om te garanderen dat wij hier veilig kunnen leven, zijn natuurlijk veel waterprofessionals nodig die kennis hebben van water en die hun kennis graag in de praktijk willen gebruiken. Op dit moment is de instroom van studenten naar een watergerelateerde studie erg laag. Daarom zijn we bij de huidige jongeren bezig de bekendheid van werken ‘in het water’ en/of bij de waterschappen te vergroten en daarmee willen we ze van het belang bewust maken en hopen we dat ze eerder voor een waterstudie zullen kiezen.

De waterschappen kunnen dat niet alleen maar wij natuurlijk ook niet. Daarom vragen we ieder die werkt en leeft met water samen te werken. Nederland droog houden is geen kwestie van belasting betalen, maar een kwestie van inzet tonen. Wij zijn er om een bijdrage te leveren aan het voortbestaan van het werk van de waterschappen maar houden tijdens het lezen in gedachten dat dit een visie en advies is voor de toekomst en dat ieder zijn steentje daar aan kan bijdragen.

**“WATERSCHAPPEN
ZIJN REDELIJK
ONBEKEND.
DAAROM WILLEN
WIJ ZE MEER
BEKENDHEID
GEVEN!”**

2: DE JEUGD HEEFT DE TOE- KOMST!

OP DIT MOMENT

is het grootste gevaar voor de Nederlanders een overstroming. Grote delen van ons kleine land liggen onder de zeespiegel, er zijn veel grote rivieren en het klimaat verandert waardoor de zeespiegel stijgt.

Veel Nederlanders weten dit niet. Uit onderzoek (Universiteit van Wageningen) blijkt 70 procent van de Nederlanders die, als dijken door zouden breken en twee meter onder water zouden komen te staan door een overstroming, het risico van een overstroming onderschatten. Water biedt echter niet alleen gevaren. Water speelt een belangrijke rol in ons dagelijks leven en kent vele toepassingsmogelijkheden.

Water als elementaire bron voor de natuur, water als levensvoorwaarde voor de mens, water als drager van economische groei en water als beleidsmatige component. Kennis hierover is erg belangrijk om ook in de toekomst met droge voeten en schoon water in Nederland te kunnen blijven wonen. Het is dus erg belangrijk dat er nieuwe invoer komt vanuit de jeugd naar de watergelateerde beroepen, bijvoorbeeld bij de waterschappen. We moeten ervoor zorgen dat er in de toekomst genoeg jeugdige aanvoer in de watersector is. Want, het klinkt simpel, maar het is wel zo: de jeugd heeft de toekomst.

LAURA PIERIK, JEUGDDIJKGRAAF 2010:

"TROTS ALS EERSTE JEUGDDIJKGRAAF"

"In 2009 ben ik door Delfland gekozen tot eerste jeugddijkgraaf van Nederland. Ik heb mogen spreken over het belang van het betrekken van jongeren bij waterbeheer voor de kroonprins en zijn adviesraad van de Verenigde Naties en bijvoorbeeld voor de vrouwelijke bestuurders van de waterschappen. Voor Delfland heb ik uiteenlopende ceremoniële handelingen verricht. Mijn belangrijkste opdracht was een nationaal jeugdbestuur samen te stellen. Ik ben er nog steeds ontzettend trots op dat toen ik in 2010 afscheid nam als eerste jeugddijkgraaf van Nederland er een heel bestuur klaarstond van jongeren vanuit haast alle waterschappen in Nederland. Dat er nu twee jaar na mijn vertrek een vernieuwd manifest is opgesteld en er steeds weer nieuwe jeugdwaterschappers bijkomen bevestigd voor mij alleen maar meer hoe ontzettend belangrijk dit initiatief is. Want één ding is zeker: de jeugd heeft de toekomst, ook in de waterschappen."

3: WAT HEBBEN WE BEREIKT?!

DE AFGELOPEN TWEE JAAR

hebben we veel activiteiten ontplooid.

Ontmoeting

Zijne Koninklijke Hoogheid de Prins van Oranje

Hoogtepunt was in september 2012 ons gesprek met Zijne Koninklijke Hoogheid de Prins van Oranje. Hij sprak met ons als voorzitter van de Advies commissie Water (ACW). Het was een leuk en ontspannen gesprek, waar onderwerpen als jeugd en water, situatie van de waterschappen en zijn belangstelling voor water onder andere aan de orde zijn geweest. Samen, ook de Prins in onze trui, op de foto vormde de afsluiting (afgesproken is dat het Jeugdwaterschapsbestuur de ACW regelmatig zal adviseren).

Wereldwaterdag 2011

Op Wereldwaterdag 2011 hebben we een ontmoeting gehad met de leden van de vaste Kamercommissie van het ministerie van Infrastructuur en Milieu. In de hal van het Tweede Kamergebouw hebben we met bijna de hele commissie een grote puzzel gemaakt. Nederland was verdeeld in 25 grote puzzelstukken (de waterschappen). Een prima gelegenheid om met de leden te praten over het belang van water.

Wereldwaterdag 2012

Tijdens Wereldwaterdag 2012 zijn we on tour geweest door Nederland, in Den Haag spraken we met Tweede Kamerlid Gerard Schouw van D66, in een soms felle discussie hebben we hem proberen te overtuigen dat

zijn plannen waterschappen onder te brengen bij de provincies slecht zijn voor ons land. In Lelystad spraken we met de Staatssecretaris van I&M, Joop Atsma over water, waterschappen en jeugd. We sloten af in de Bilt bij het KNMI waar we toelichting kregen op de klimaatverandering.

World Water Week

Op de zondag voor de start van de World Water Week 2011 in Amsterdam hebben we op het Leidseplein gestaan met een zes meter hoge klimwand. Mensen werden uitgenodigd zes meter te klimmen om zo te ervaren hoe hoog het water in sommige delen van het land komt te staan als we niets aan onze bescherming tegen water doen.

Start Dag van de Dijk 2011

Bij de start Dag van de Dijk 2011 in Amersfoort aan Zee hebben we deelgenomen aan een wedstrijd zandzakken vullen.

Advisering Watermuseum

Op verzoek van het Watermuseum in Arnhem hebben we het museum kritisch bekeken en aangegeven wat we goed en wat we minder goed vinden vanuit het oogpunt van onze leeftijdsgenoten.

Ontwerp Pampus

In Lelystad hebben we samen met de Waterwegers gewerkt aan het ontwerp van Almere Pampus, een woonwijk die de gemeente wilde realiseren in het IJmeer. We zouden het plan aanbieden aan het gemeentebestuur, maar inmiddels zijn de plannen van Almere Pampus buitendijks op een laag pitje gezet.

Green Deals

De Jeugddijkgraaf en loco-jeugddijkgraaf hebben samen met onder andere de staatssecretaris de Green Deals mede ondertekend op de zuivering in IJsselstein.

Bosatlas

De Jeugddijkgraaf heeft de eerste Bosatlas Water overhandigd aan Joop van de Schee, de voorzitter van het genootschap van aardrijkskundeleraren.

BART BONGAARS, JEUGDDIJKGRAAF 2011:

“DE JEUGD BETER BETREKKEN BIJ HET WATERBEHEER”

“Ik ben in 2010 door het jeugdwaterschapsbestuur gekozen tot opvolger van Laura Pierik. Ik heb mij daarvoor kandidaat gesteld omdat ik dacht dat het leerzaam zou zijn. En, dat was het ook. Wij hebben het eerste manifest opgesteld over de wijze waarop de waterschappen volgens ons de jeugd beter kunnen betrekken bij het waterbeheer. Ik vind het mooi te zien dat het jeugdbestuur van een paar deelnemende waterschappen bij mijn start tot het grote aantal deelnemende waterschappen van nu is gegroeid. Hoogtepunten voor mij persoonlijk waren onze inbreng op de bestuurdersdag in 2011 en onze actie in de Tweede Kamer en natuurlijk de vele radio- en kranteninterviews. Waar ik nog altijd van baal is dat het mij niet is gelukt om bij De Wereld Draait Door te komen. Inmiddels studeer ik bestuurskunde in Den Haag, maar ik volg het jeugdwaterschapsbestuur nog met veel interesse, en ik ben zeker van plan om nog eens van me te laten horen in de waterschapswereld.”

Filmwedstrijd

Het Jeugdbestuur heeft een filmwedstrijd georganiseerd voor middelbare scholieren. Uit de ca. 25 filmpjes werd de winnende school gekozen. Jeugddijkgraaf Lizanne Takke heeft de prijs persoonlijk uitgereikt.

Diverse

Daarnaast zijn de leden van het Jeugdbestuur aanwezig geweest bij tal van andere activiteiten, zoals het Deltacongres, de dag van de Unie van Waterschappen rond Wereldwaterdag, boekuitreikingen, openingen, etc.

**4:
WAAR
WILLEN
WIJ
NAAR
TOE?!**

WE WILLEN dat jongeren water en waterveiligheid niet meer als vanzelfsprekend beschouwen.

Dat ze beseffen dat Nederland er zonder waterschappen heel anders zou uitzien. Maar wij willen ook graag dat jongeren in ons land bij hun studiekeuze technische opleidingen serieus meewegen. Dat ze gaan inzien dat werken in de watersector boeiend en afwisselend is. Daarvoor is het nodig dat jongeren weten wat 'werken in het water' inhoudt en weten wat een waterschap doet. Dat is geen makkelijke klus. Waterschappen staan ver van jongeren af. Ze vinden ze niet sexy, saai en oerdegelijk. Het tegendeel is waar.

Wij hebben ontdekt dat waterschappen leuk zijn, dat het werk er erg afwisselend is en dat er mensen met hart voor water werken. Aan ons de uitdaging om dat over te brengen aan onze leeftijdsgenoten. Enerzijds door met elkaar in het Nationale Jeugdwaterschapsbestuur acties te bedenken die veel publiciteit opleveren, en anderzijds door voor ons eigen waterschap op te treden als ambassadeur.

Onze oproep aan de waterschappen is dan ook: zet ons in. Gebruik ons als ambassadeur. Wij willen wel, maar we kunnen het niet alleen! Wij zien water als passie, wij hopen onze leeftijdgenoten daarvan ook te kunnen overtuigen.

5:

WAT ZIJN ONZE AAN- BEVELINGEN?!

WE ZIJN er van overtuigd dat we onze doelstellingen kunnen realiseren. We zijn er wel van overtuigd dat daar veel tijd voor nodig is en dat dit niet binnen een zittingsperiode gerealiseerd kan worden.

De doelstellingen van onze aanbevelingen zijn:

- We willen kennis overbrengen aan jongeren over water en waterbeheer, en het werk van de waterschappen onder de aandacht brengen.
- We willen dit op een manier doen die bij jongeren aansluit.
- We willen met de twee bovengenoemde punten iets origineels doen, zodat het opvalt en mensen het onthouden.

Omdat het adviezen zijn hebben we onze punten kort gelaten. Wel hebben we ze hier en daar aangevuld met ideeën van onszelf in de bijlage eronder, als extra advies.

1. Lerarenpanel

Wij adviseren de waterschappen in hun gebied een lerarenpanel¹ in te stellen. Met dit panel kan regelmatig overlegd worden om de educatieproducten van de waterschappen beter te laten aansluiten bij de vraag van de docenten. Zo kunnen hierin ook de aanbieding van projecten, de mogelijkheden voor het maken van profielwerkstukken en het lopen van maatschappelijke stages besproken worden. Deze aanbeveling stond ook in

ons eerste manifest. Tot op heden zijn er nog maar weinig waterschappen die dit hebben overgenomen. Omdat wij een lerarenpanel zien als een prima stap om water op de agenda van de scholen te krijgen, blijven we er op hameren!

2. Projecten Middelbare scholen

Het aansluiten van waterschappen bij projecten van Middelbare scholen.²

3. Studiekosten delen

We adviseren aan waterschappen om een voorbeeld te nemen aan het initiatief van Hunze en Aa's om een deel van de studiekosten van studenten voor hun rekening te nemen. Aan de hand van de uitslagen van dit project moeten waterschappen bepalen of dit initiatief landelijk kan worden opgepakt.

4. Fietsshoesjes

Fiets(zadel)hoesjes, een makkelijke en eenvoudige manier om het waterschap onder de aandacht te brengen is het verstrekken van fietsshoesjes. Bovendien biedt het ludieke mogelijkheden; bijvoorbeeld alle fietsen op een station, bij een winkelcentrum, etc. van een hoesje voorzien.

5. Social media

Veel meer gebruik maken van social media, zoals Twitter en Facebook. Onze leeftijdgenoten maken veel gebruik van Twitter en Facebook, zo kunnen we ze snel en met actuele informatie bereiken.

6. Actief stagebeleid

Stagiaires vormen de medewerkers van de toekomst. Door actief stagiaires te werven kan de basis worden gelegd voor interesse bij studenten voor een baan in het waterbeheer, de toekomstige medewerkers van de waterschappen. Waterschappen moeten hierin een proactieve houding tonen.

7. Vakantiewerk aanbieden

Voor het aanbieden van vakantiewerk geldt eigenlijk hetzelfde als voor de stages. Er moet gekozen worden voor een proactieve opstelling, dus zelf werven. Er zijn bij waterschappen genoeg 'klussen' te doen voor vakantiewerkers. Hierdoor komen ze al jong in aanraking met de mogelijkheden van het waterschap.

8. Inspelen op activiteiten van derden

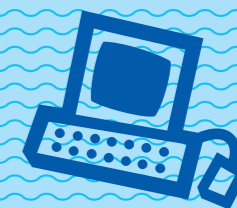
Er zijn tal van organisaties die bijzondere evenementen organiseren, daarbij kan worden gedacht aan

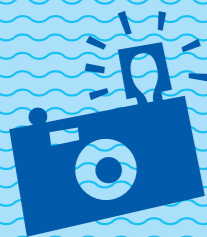
Olympiades, speciale weken (Week van de Techniek, Geoweek, Week van de Geschiedenis, Girlsday, etc.). Op eenvoudige wijze kunnen waterschappen daar bij aanhaken. De jeugdbestuurder van het waterschap kan bij de nadere invulling een belangrijke rol spelen.

Bijlagen:

1. Met een lerarenpanel bedoelen wij een groep leraren die één keer in de zoveel tijd bij elkaar komen om te praten over een bepaald onderwerp. Het is niet heel eenvoudig om in één keer genoeg leraren bij elkaar te krijgen voor een dergelijk panel, maar wij geloven dat je met een beetje moeite toch een functionerend lerarenpanel kan opzetten.
2. Hieronder hebben we verschillende voorbeelden van projecten waar de waterschappen zich bij aan kunnen sluiten:
  - Het actief meedoen aan markten die gehouden worden om vervolgoopleidingen meer onder de aandacht te brengen bij leerlingen
  - Projecten aanbieden op het Technasium.
  - Het aanbieden van maatschappelijke stageplaatsen.
  - Jongeren stimuleren hun Profielwerkstuk over de Waterschappen te maken, door bijvoorbeeld veel en goede informatie te verstrekken, of ze te laten deelnemen aan projecten binnen een waterschap.

**"VEEL MEER
GEBRUIK MAKEN
VAN SOCIAL
MEDIA!"**

6: JEUGD- DIJK- GRAVEN EN DEEL- NEMERS!

JEUGDDIJKGRAVEN

2010 **Laura Pierik**
2011 **Bart Bongaards**
2012 **Lizanne Takke**
2013 **Thomas Oosterhuis**

DEELNEMENDE WATERSCHAPPEN

Van de 24 waterschappen in Nederland hebben er 23 een Jeugdbestuurder, te weten:

Waterschap Noorderzijlvest
Wetterskip Fryslan
Waterschap Hunze en Aa's
Waterschap Reest en Wieden
Waterschap Velt en Vecht
Waterschap Groot Salland
Waterschap Regge en Dinkel
Waterschap Rijn en IJssel
Waterschap Vallei en Veluwe
Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Hoogheemraadschap van Rijnland
Hoogheemraadschap van Delfland
Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard
Waterschap Rivierenland
Waterschap Hollandse Delta
Waterschap Brabantse Delta
Waterschap De Dommel
Waterschap Aa en Maas
Waterschap Peel en Maasvallei
Waterschap Roer en Overmaas
Waterschap Scheldestromen
Waterschap Zuiderzeeland

Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht doet niet mee met het Nationale Jeugdbestuur.

LIZANNE TAKKE, JEUGDDIJKGRAAF 2012:

"LEUKE MENSEN EN FANTASTISCHE DINGEN"

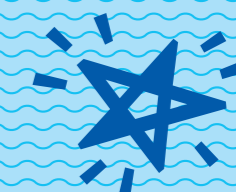
"Terugkijkend op het afgelopen jaar, zie ik een jaar met leuke mensen en fantastische dingen. Ik heb ongelofelijk veel geleerd, van debatteren en plannen tot een presentatie geven voor ZHK Willem-Alexander. Ik zou het zo nog een jaar willen doen. Het is echt een geweldige ervaring!"

THOMAS OOSTERHUIS, JEUGDDIJKGRAAF 2013:

"WATERKENNIS BELANGRIJK EXPORTPRODUCT"

"Het is gaaf om je met een groep enthousiaste jongeren in te zetten voor water. Waterkennis is een belangrijk exportproduct van Nederland en deze moet ook gehandhaafd worden, door het over te geven aan de jongere generatie."

"DOOR ACTIEF STAGIAIRES
TE WERVEN KAN DE BASIS
WORDEN GELEGD VOOR
INTERESSE BIJ STUDENTEN
VOOR EEN BAAN IN HET
WATERBEHEER!"

CONTACT

Wilt u contact met het Jeugdwaterschapsbestuur, bel of mail dan met:

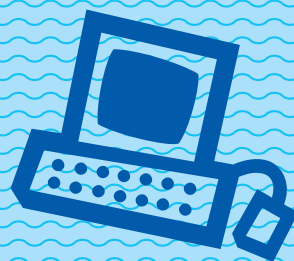
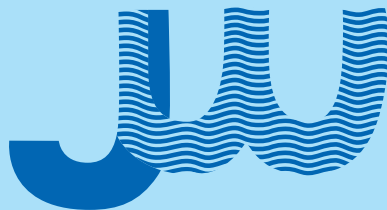
Voorzitter begeleidingsgroep
Joop de Jager
06-11324194 of j.dejager@zuiderzeeland.nl

Secretaris begeleidingsgroep
Dominique Petersen
06-11324042 of d.petersen@zuiderzeeland.nl

ZET ONS IN!

**JEUGD
WATERSCHAP**

WWW.JEUGDWATERSCHAP.NL
